

				Cuir isteach anseo ainm an eintitis dhlíthiúil chláraithe							
Uimhir an doiciméid: P24S				Teideal an doiciméid: Beartas Forbartha Slána							
Leagan: 1.0		Dáta teacht i bhfeidhm: 01.01.2025		Úinéir an doiciméid:							
X	Beartas		Caighdeán		Nós imeachta		Foirm		Clár		Eile

Stair na n-athbhreithnithe				
Uimhir na hathbhreithnithe	Dáta na hathbhreithnithe	Athruithe	Athbhreithnithe ag	Úinéir an phróisis

Formheasanna			
Ainm	Post	Dáta	Síniú

<p>Fógra dlíthiúil (cóipcheart agus srianta úsáide) (C) 2025 Clarysec LLC. All rights reserved.</p> <p>Is maoin intleachtúil de chuid Clarysec LLC an doiciméad seo. Ní ceadmhach aon chuid den doiciméad seo a chóipeáil, a athúsáid, a dháileadh ná a mhodhnú chun críocha tráchtála ná cur chun feidhme gan cead sainráite i scríbhinn roimh ré.</p> <p>Tá úsáid neamhúdaráithe toirmiscithe go dian agus d'fhéadfadh caingean dlíthiúil a bheith mar thoradh uirthi. Le haghaidh ceadúnaithe, déan teagmháil le: info@clarysec.com</p>

Ailínithe le caighdeáin agus rialacháin

Caighdeán/Rialachán	Clásal/Airteagal	Nóta
ISO/IEC 27001:2022	Clásal 8	Rialuithe slándála atá ábhartha do chleachtais oibríochtúla, lena n-áirítear forbairt shlán
ISO/IEC 27002:2022	Rialuithe 8.25–8.27	Cumhdaítear leis saolré na forbartha slána, tástáil, agus freagrachtaí slándála forbróirí tríú páirtí
NIST SP 800-53 Rev.5	SA-3 – SA-15, SI-10	Tugtar aghaidh ar SDLC slán, rialú rochtana, agus bainistiú leochaileachtaí le linn forbartha
GDPR an Aontais Eorpaigh	Airteagal 25	Éilítear cosaint sonraí trí dhearadh agus de réir réamhshocraithe i bhforbairt bogearraí
NIS2 an Aontais Eorpaigh	Airteagal 21(2)(a), (e), (h)	Forchuirtear beartais forbartha slána, maoirseacht ar fhoinsé oscailte, agus doiciméadacht maolaithe
DORA an Aontais Eorpaigh	Airteagail 6(7), 9(1)(c), 10(2)(c)	Slándáil saolré do chórais chriticiúla TFC san earnáil airgeadais
COBIT 2019	BAI	Creat do bhainistiú struchtúrtha, inrianaithe agus athléimneach ar forbairt shlán

1. Cuspóir

1.1 Cinntíonn an beartas seo go ndéantar gach bogearra, script agus uirlis ghréasáin a chruthaíonn nó a mhodhnaíonn an eagraíocht, nó a comhpháirtithe seachtracha, a fhorbairt go slán, agus go n-íoslaghdaítear an riosca a bhaineann le leochaileachtaí, rochtain neamhúdraithe ar shonraí, nó cur isteach ar oibríochtaí.

1.2 Leagtar amach ann rialacha éigeantacha maidir le forbairt shlán agus cleachtais chódaithe shlána nach mór do gach forbróir inmheánach, conraitheoir agus díoltóir a leanúint, beag beann ar mhéid ná ar chastacht an tionscadail.

1.3 Tá an beartas seo ceaptha chun sonraí custaiméirí a chosaint, sárúithe a chosc, agus a chinntiú gur féidir le bogearraí a chruthaíonn nó a shaincheapann an eagraíocht, nó a chruthaítear nó a shaincheapfar thar a ceann, iniúchtaí slándála a sheasamh, ceanglais dhlíthiúla a chomhlíonadh (e.g., GDPR, NIS2, DORA), agus tacú le deimhniúchán ISO/IEC 27001.

2. Raon feidhme

2.1 Tá feidhm ag an mbeartas seo maidir le gach duine aonair agus eintiteas a bhfuil baint acu le forbairt, saincheapadh, imscaradh nó bainistiú na nithe seo a leanas thar ceann na heagraíochta:

2.1.1 Suíomhanna gréasáin, feidhmchláir, nó uirlisí uathoibríthe

2.1.2 Scripteanna nó bogearraí a forbraíodh go himmheánach

2.1.3 Cód a chruthaíonn forbróirí tríú páirtí nó conraitheoirí neamhspleácha

2.1.4 Breiseáin, leabharlanna, agus comhpháirteanna bogearraí atá comhtháite i gcórais táirgthe

2.2 Cumhdaítear leis gach timpeallacht a úsáidtear i ngníomhaíochtaí forbartha, lena n-áirítear:

2.2.1 Timpeallachtaí forbartha agus tástála

2.2.2 Timpeallachtaí stáitsithe agus réamhtháirgthe

2.2.3 Córais táirgthe a úsáidtear chun cód sainfhorbartha a reáchtáil

2.3 Rialaíonn an beartas freisin láimhseáil sonraí le linn forbartha agus imscartha, go háirithe aon úsáid a bhaintear as sonraí táirgthe i gcórais neamhtháirgthe.

3. Cuspóirí

3.1 Cosc a chur ar lochtanna slándála nó leochaileachtaí a thabhairt isteach i mbogearraí sainfhorbartha nó i mbogearraí a d'fhorbair tríú páirtithe.

3.2 A chinntiú go bhfuil cleachtais chódaithe shlána agus cosc leochaileachtaí comhtháite i ngach céim de shaolré forbartha bogearraí.

3.3 Rioscaí a bhaineann le húsáid comhpháirteanna foinse oscailte nó comhpháirteanna tríú páirtí a laghdú trí ghrinnfhiosrúchán agus rianú cuí a dhéanamh éigeantach.

3.4 A cheangal go ndéanfar athbhreithniú ar chód agus tástáil slándála feidhmchláir go foirmiúil sula scaoiltear é.

3.5 Rochtain ar thimpeallachtaí forbartha a rialú agus scaradh ó chórais táirgthe bheo a chinntiú.

3.6 Ceanglais éigeantacha faoi chaighdeán agus rialacháin idirnáisiúnta a chomhlíonadh (e.g., ISO/IEC 27001, GDPR, DORA, NIS2).

4. Róil agus freagrachtaí

4.1 Bainisteoir Ginearálta (GM)

4.1.1 Formheasann an GM an beartas seo agus is leis/léi é.

4.1.2 Cinntíonn an GM go gcomhlíonann gach forbairt bogearraí, bíodh sí inmheánach nó seachfhoinsithe, an beartas seo.

4.1.3 Déanann an GM athbhreithniú agus síníonn sé/sí conarthaí forbartha nó seirbhíse a chuimsíonn clásail forbartha slána.

4.1.4 Fíoraíonn an GM comhlíonadh díoltóirí trí sheiceálacha rialta a dhéanamh nó trí fhianaise slándála a iarraidh.

4.2 Forbróir Inmheánach nó Úinéir Feidhmchláir

4.2.1 Leanann sé/sí cleachtais shlána chódaithe agus imscartha.

4.2.2 Cuireann sé/sí an seicliosta forbartha slána i bhfeidhm ar gach tionscadal.

4.2.3 Bailíochtaíonn sé/sí slándáil aon chomhpháirteanna foinse oscailte nó tríú páirtí a úsáidtear.

4.2.4 Tuairiscíonn sé/sí aon leochaileachtaí a aimsítear don GM láithreach.

[... Níl ailt 4.3–8 san áireamh sa réamhamharc seo. Ceannaigh an doiciméad iomlán chun rochtain a fháil ar an gcomhábhar iomlán. ...]

9. Ceanglais athbhreithnithe agus nuashonraithe

9.1 Ní mór don Bhainisteoir Ginearálta athbhreithniú a dhéanamh ar an mbeartas seo ar a laghad uair sa bhliain chun:

9.1.1 Comhlíonadh leanúnach le ISO/IEC 27001, GDPR, NIS2, agus DORA a fhíorú

9.1.2 Bagairtí nuashonraithe nó athruithe ar dhea-chleachtais forbartha slána a léiriú

9.1.3 Comhoiriúnacht le haon uirlisí, ardáin, nó caidrimh nua le díoltóirí a chinntiú

9.2 Ní mór athbhreithnithe eatramhacha a thionscnamh leis na nithe seo a leanas:

9.2.1 Aon teagmhas slándála bogearraí a thuairiscítear

9.2.2 Creat forbartha nua nó ardán óstála nua a thabhairt isteach

9.2.3 Athrú ar chomhpháirtithe forbartha tríú páirtí

9.2.4 Nuashonruithe rialála a dhéanann difear d'oireagáidí bogearraí nó slándála

9.3 Ní mór gach athrú ar an mbeartas seo a bheith:

9.3.1 Doiciméadaithe leis an dáta, achoimre ar an athrú, agus formheas an GM

9.3.2 Curtha in iúl go soiléir don phearsanra forbartha inmheánach agus seachtrach uile

9.3.3 Stóráilte mar chuid de rialú leaganacha agus stair leaganacha bheartais na heagraíochta

9.4 Ní mór leaganacha nuashonraithe a chur ar fáil go héasca trí ardáin inmheánacha, doiciméadacht chlóite, nó seirbhísí scamall atá inrochtana ag díoltóirí.

10. Beartais ghaolmhara agus naisc eatarthu

10.1 Tacaíonn an beartas seo le cur chun feidhme rathúil roinnt beartas FGBM eile agus braitheann sé orthu:

10.1.1 P2S – Beartas um Róil agus Freagrachtaí Rialachais: Bunaítear cuntasacht as rialuithe slándála forbartha a shannadh agus a fhíorú ar fud tionscadal agus díoltóirí.

10.1.2 P4S – Beartas Rialaithe Rochtana: Soláthraítear rialacha bunúsacha chun rochtain ar thimpeallachtaí forbartha agus ar stórtha cóid a theorannú, lena n-áirítear scaradh dualgas.

10.1.3 P8S – Beartas um Fheasacht agus Oiliúint Slándála Faisnéise: Cinntítear go dtuigeann forbróirí inmheánacha agus conraitheoirí cleachtais chódaithe shlána agus na freagrachtaí slándála gaolmhara.

10.1.4 P17S – Beartas um Chosaint Sonraí agus Príobháideacht: Soiléirítear conas is gá sonraí pearsanta a láimhseáil le linn próisis forbartha, tástála agus logála chun fanacht i gcomhréir leis an GDPR.

10.1.5 P30S – Beartas Freagartha do Theagmhais: Sainmhínítear conas is gá teagmhais slándála a bhaineann le forbairt a thuairisciú, a mheas agus a leasú, lena n-áirítear nochtuithe a bhaineann le cód.

10.2 Oibríonn gach ceann de na beartais seo le chéile chun a chinntiú go bhfuil forbairt shlán indéanta agus infhíoraíthe, fiú in eagraíocht bheag nó in eagraíocht nach bhfuil teicniúil.

11. Caighdeáin agus creataí tagartha

11.1 ISO/IEC 27001

11.1.1 Clásal 8.1 – Éilítear rialuithe oibríochtúla, lena n-áirítear forbairt shlán, a chur chun feidhme ar bhealach atá ailínithe le cuspóirí gnó agus le seasamh riosca na heagraíochta.

11.2 ISO/IEC 27002

11.2.1 Rialú 8.25 – Moltar slándáil a chomhtháthú ar fud shaolré na mbogearraí, lena n-áirítear rialú foinse, leaganú, agus rochtain forbróirí.

11.2.2 Rialú 8.26 – Sonraítear modhanna chun feidhmchláir a thástáil agus chun feidhmiúlacht slándála a fhíorú sula gcuirtear beo iad.

11.2.3 Rialú 8.27 – Éilítear ar fhorbróirí tríú páirtí cloí leis na caighdeáin fhorbartha chéanna agus a bhfreagrachtaí slándála a shainiú go soiléir.

11.3 NIST SP 800-53 Rev.5

11.3.1 SA-3 go SA-15 – Sainítear próisis forbartha slána, lena n-áirítear rialú rochtana forbróirí, tástáil, samhaltú bagairtí, agus doiciméadacht.

11.3.2 SI-10 – Éilítear ar fhorbróirí laigí coitianta bogearraí a shainnithint agus a mhaolú agus uirlisí uathobrithe a úsáid nuair is infheidhme.

11.4 GDPR an Aontais Eorpaigh (2016/679)

11.4.1 Airteagal 25 – Leis an gceanglas “cosaint sonraí trí dhearadh agus de réir réamhshocraithe”, sainordaítear cosaintí slándála agus príobháideachais a chomhtháthú le linn dearadh agus forbartha bogearraí, go háirithe nuair a phróiseáiltear sonraí pearsanta.

11.5 Treoir NIS2 an Aontais Eorpaigh (2022/2555)

11.5.1 Airteagal 21(2)(a), (e), agus (h) – Éilítear beartais forbartha slána, maoirseacht ar úsáid foinse oscailte, agus maolú doiciméadaithe ar rioscaí a bhaineann le feidhmchláir in eintitis riachtanacha agus thábhachtacha.

11.6 DORA an Aontais Eorpaigh (2022/2554)

11.6.1 Airteagail 6(7), 9(1)(c), agus 10(2)(c) – Forchuirtear oibleagáidí slándála ar shaolré na forbartha ar eintitis san earnáil airgeadais, lena n-áirítear FGBManna, go háirithe i gcás córas criticiúil TFC.

11.7 COBIT 2019

11.7.1 BAI03 – Tacaíonn “Manage Solutions Identification and Build” le cur chun feidhme rialuithe struchtúrtha forbartha a chuireann béim ar shlándáil, ar inrianaitheacht, agus ar athléimneacht, agus iad oiriúnaithe do shrianta FGBM.